

LEONIDA - O familie de genii

Povestea enigmaticului sculptor român care a cioplit chipul lui Iisus din Rio de Janeiro. Statuia este și acum cel mai mare simbol al creștinismului din lume

Chipul statuii a fost realizat de sculptorul gălățean Gheorghe Leonida. Foto: Adevărul

Cel mai cunoscut monument din Rio de Janeiro (Brazilia), admirat de o lume întreagă, este motiv de mândrie și în România. Chipul statuii Mântuitorului este opera lui Gheorghe Leonida, un sculptor din Galați care a creat în perioada interbelică.

Socul, înalt de opt metri, găzduiește în interior o capelă în care se pot ruga 150 de persoane.

Povestea lui Gheorghe Leonida

Provenit dintr-o familie de ingineri, Gheorghe (1892-1942) s-a născut la Galați. Deoarece tatăl său era de profesie ofițer și călătorea mult, viitorul sculptor a ajuns să facă studiile la București, unde a absolvit Conservatorul de Arte Frumoase.

Pe când avea doar 23 de ani, Leonida și-a făcut debutul la un salon național de sculptură. Izbucnirea Primului Război Mondial l-a determinat, însă, să renunțe la studii și să meargă pe front. În anii de război n-a renunțat la visul său, așa că după ce pacea a fost reinstaurată, Gheorghe Leonida și-a reluat studiile de artă în Italia. În următorii trei ani, tânărul sculptor a fost apreciat și premiat la Roma pentru lucrările sale care i-au fascinat pe italieni.

Statuia lui Isus de la Rio de Janeiro FOTO [wikipedia.org](https://www.wikipedia.org)

În anul 1925, gălățeanul avea să se mute la Paris. Acolo, Gheorghe Leonida l-a cunoscut pe sculptorul polonez Paul Landowsky, care avea de executat statuia Cristo Redentor (Iisus Mantuitorul).

Pentru că-i plăcea să realizeze chipuri în cele mai fine detalii, Gheorghe Leonida a primit la rândul său propunerea de a realiza chipul lui Iisus, care mai târziu a devenit una dintre emblemele arhitecturale ale creștinătății.

Regimul comunist a considerat operele sale insignifiante

La un an după ce s-a mutat în Franța, sculptorul gălățean a început să lucreze la imensa statuie, care a fost finalizată în anul 1931.

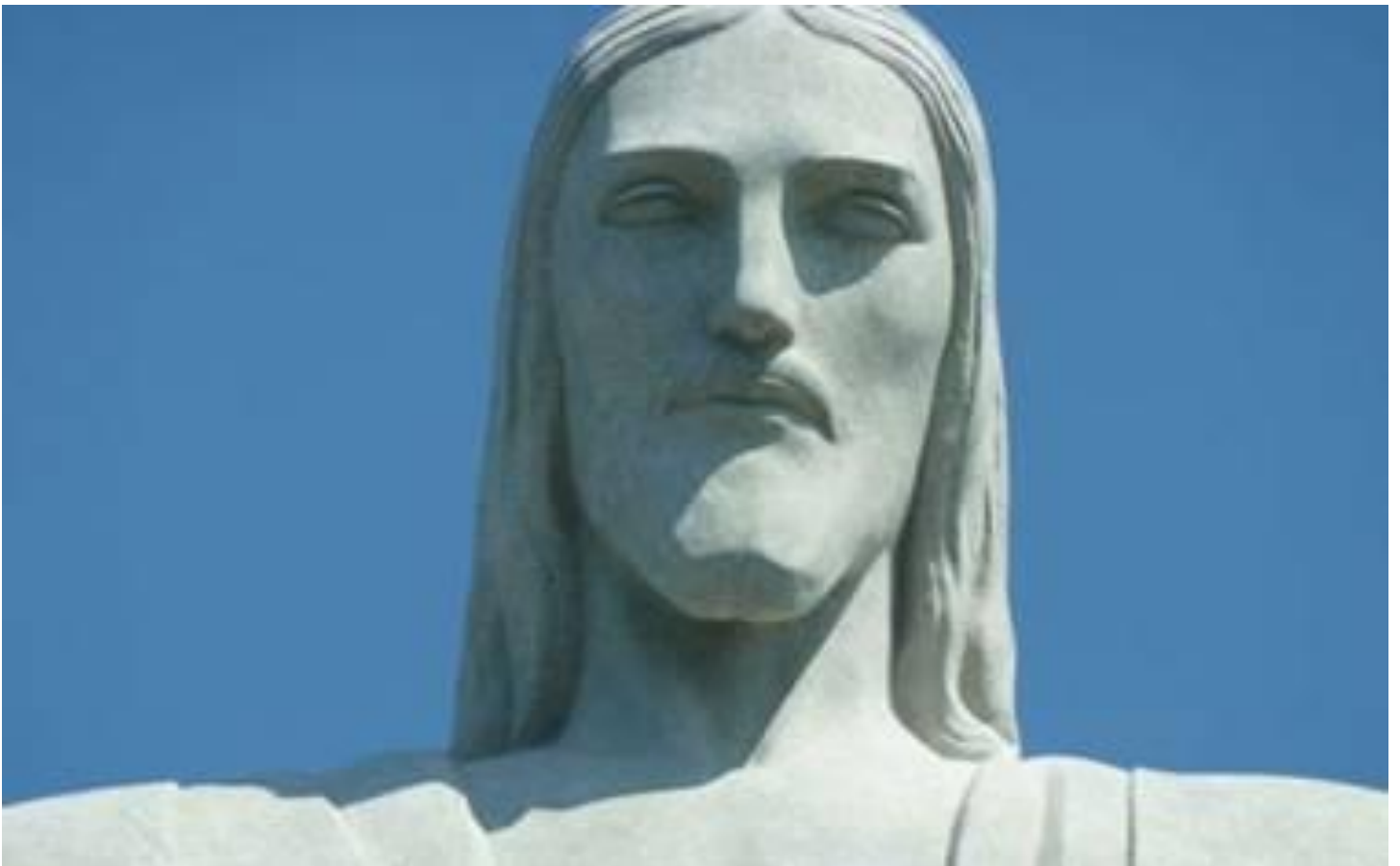

Deși Cristo Redentor este considerată ca fiind o minune a lumii moderne, în România operele lui Gheorghe Leonida (foto dreapta) au fost minimalizate.

Regimul comunist nu accepta ideea că sculptorul realizase numeroase busturi pentru membrii Casei Regale. Așa se face că puțini români știu că Leonida a sculptat chipul celebrei statui din Rio de Janeiro.

Sculptorul a murit în primăvara anului 1942, după ce a căzut de pe acoperișul casei familiei sale din București, în timp ce culegea flori de tei.

Cei care vor să îi admire operele pot vizita Castelul Bran, Muzeul Național de Artă, dar și alte instituții de cultură din București.

Povestea Elisei Leonida, prima femeie inginer din lume. A studiat în Germania după ce în România a fost respinsă pe criteriul „locul femeii este la cratiță!“

Elisa Leonida Zamfirescu - tablou din Muzeul Național de Geologie Foto: Adevărul

În urma refuzului tuturor universităților din România, Elisa Leonida Zamfirescu a studiat ingineria în Germania. Și acolo a fost acceptată cu greu, însă, tot din considerente de sex nepotrivit. Ulterior, a devenit unul dintre cei mai apreciați și mai căutați ingineri din lume.

Știri pe aceeași temă

Puțină lume știe că prima femeie inginer din lume a fost o româncă: gălățeanca Elisa Leonida Zamfirescu. Începuturile carierei ei nu a fost însă ușoare. Deoarece în vremea în care tânăra a decis să urmeze o facultate tehnică (1908) nicio facultate din România nu a vrut să o accepte, pe motiv că femeile nu au ce căuta în inginerie, ea a plecat la studii în Germania.

Nici acolo, însă, nu a fost acceptată cu brațele deschise, în sistemul universitar german femeia fiind etichetată pe atunci cu cei trei „K”: „Kirche, Kinder, Kuche” (adică: biserică, copii, bucătărie).

Născută într-o familie de geniali

Elisa Leonida s-a născut la Galați, pe 10 noiembrie 1887, într-o familie de intelectuali cu 11 copii. Părinții ei erau Anastase Leonida și Matilda (născută Gill), iar traiectoria familiei a fost una ieșită din comun, fiind nevoită să se mute foarte des din oraș în oraș din cauza carierei militare a tatălui (ofițer în Armata Română).

Interesant este că toți frații Elisei au avut cariere de excepție, fiind geniali în ceea ce au făcut. Cel mai cunoscut pe plan mondial a fost sculptorul Gheorghe Leonida, cel care a sculptat chipul celebrei statui a lui Iisus, construită pe muntele Corcovado, din Rio de Janeiro (Brazilia). Lucrări de-ale sculptorului se găsesc și la Muzeul de Artă din București, precum și la Castelul Bran, fiind donate de acesta familiei regale, cu care cei din neamul Leonida avea strânse legături.

Chipul statuii lui Iisus din Rio este sculptat de fratele savantei. Foto: Arhivă

O soră a Elisei, Adela, a fost un medic oftalmolog renumit. A fost directoarea spitalului „Vatra Luminoasă” și a devenit la un moment dat chirurgul Casei regale a României. De altfel, ea este cea care a operat-o de cataractă pe Regina Maria, după cum relatează presa vremii.

Celebru a fost și Dimitrie Leonida (frate și el cu Elisa), inginer energetician recunoscut ca fiind creatorul Muzeului Tehnic din București, care în prezent îi poartă numele.

Respinsă de Politehnică pentru că era femeie, Elisa Leonida a studiat școala primară la Galați, apoi la Școala Centrală de Fete din București, obținând bacalaureatul la secția reală a Liceului „Mihai Viteazul”.

După terminarea liceului, s-a înscris la Școala de Poduri și Șosele din București (precursoarea Politehnicii din zilele noastre), însă a fost respinsă din start din cauza prejudecăților vremii, care refuzau dreptul femeilor de a urma o astfel de facultate. A încercat și la alte școli tehnice din România, însă peste tot a primit același răspuns, după cum avea să consemneze Eliza Leonida în jurnalul personal: „Locul femeilor este la cratiță!”

Nemaiavând alternative, dar ferm convinsă că trebuie să devină inginer, pleacă, în anul 1909, în Germania și se înscrie la Academia Regală Tehnică din Berlin. În fapt, este prima femeie student a acestei universități, căci și în Germania existau prejudecăți bine înrădăcinate cu privire la rolul femeilor în societate.

După cum avea să scrie Elisa Leonida în jurnalul ei, la cererea de înscriere, decanul Hoffman s-a lăsat convins cu greu, invocând ca argument chemarea esențială a femeii, cei trei „K” - Kirche, Kinder, Kuche (adică: biserica, copiii, bucătăria). Se pare că același decan, dar și alți profesori, în timpul studiilor și în laboratoare, o ocoleau, ignorându-i prezența.

Și totuși, româncă nu s-a lăsat învinsă. Cu timpul, cu răbdare și dârzenie, a câștigat admirația profesorilor și colegilor. La înmânarea diplomei de absolvire (în anul 1912, cu specializarea „Chimie”), decanul Hoffman ar fi declarat: „Die Fleissigste der Fleissigsten” (cea mai silitoare dintre silitori).

„Vânată” de firme mari, s-a întors în România

Momentul a fost tratat pe larg de presa vremii, dat fiind că, la urma urmelor, Elisa Leonida era prima femeie din istoria omenirii care reușea să obțină diploma de inginer. Iată câteva titluri din presă (mai ales din ziarul „Minerva”): „Elisa Leonida, prima femeie inginer din țara noastră și din Germania”, „O compatriotă a noastră, domnișoara Elisa Leonida, în loc să studieze Literele sau Medicina, sau, mai rău, Dreptul, a studiat ingineria la Berlin”, „În inginerie viitorul femeilor e mare, d-ra Leonida a trecut cu deosebit succes examenul final, obținând diploma de inginer”.

Pe fondul vârvei create, mai multe firme mari, printre care și gigantul BASF, i-au oferit diverse posturi, însă româncă a preferat să se întoarcă în țară. Culmea este că aici a obținut cu greu un post, la laboratorul Institutului Geologic Român din București, unde a fost nevoită, la început, să facă muncă de laborant și asistent.

Izbucnirea Primului Război Mondial avea să-i schimbe radical viața. Se înscrie în organizația „Crucea Roșie” și pleacă pe front. I s-a încredințat chiar conducerea unor spitale de campanie în apropiere de Mărășești, fiind decorată cu ordine și medalii românești și străine.

Regina Maria a fost la nunta ei!

Pe front l-a întâlnit și pe viitorul ei soț, inginerul Constantin Zamfirescu, nimeni altul decât fratele cunoscutului scriitor Duiliu Zamfirescu, cu care s-a căsătorit, pe front, în localitatea gălățeană Ghidigeni (probabil la conacul familiei Hrissoveloni), în 1918. Cei doi au avut împreună două fete (una a devenit profesoară, cealaltă inginer).

Interesant este că la nuntă a participat și Regina Maria, momentul consfințind faptul că între Familia Regală și familia Leonida existau deja legături strânse.

După război, și-a reluat activitatea la Institutul Geologic, unde a condus un laborator de analize, în care a elaborat metode originale, raționalizări, a introdus tehnici noi și a efectuat studii importante, toate având ca scop cunoașterea bogățiilor subsolului țării noastre.

„A adus o contribuție deosebită la progresul economiei naționale și la afirmarea științei românești, prin lucrările sale originale, susținute la congrese, simpozioane și publicate. Aici s-a preocupat de analiza apei potabile, a diverselor minerale, petrol, gaze, cărbuni, bituminide solide, roci de construcție și de prepararea minereurilor, semnând 85 000 buletine de analize, ale căror rezultate au fost publicate în seria Studii economice, editată de Institutul Geologic”, se menționează în biografia Elisei Leonida Zamfirescu, afișată la loc de cinste la Muzeul Național Geologic.

Sute de studii de specialitate și monografii

A participat la importante studii de teren, privind în special identificarea și analiza unor noi resurse naturale: cărbune, șisturi bituminoase, gaze naturale, crom, bauxită sau cupru.

Elisa Leonida Zamfirescu are un loc de cinste în Muzeul Național al Geologiei. Foto Adevărul

În acest sens a și publicat o serie de monografii foarte importante: "Contribuțiuni la studiul bauxitelor din România", "Studiul chimic al cromitelor din Munții Orșovei", "Studiul extragerii potasiului din glauconite", "Studiul determinării germaniului în cărbuni și minereuri; studiul pământurilor decolorante din România", "Valorificarea gazelor din craking", "Aditivi pentru uleiurile minerale pe baza de rășini acrilice", "Studiul compoziției chimice a țigăii în România".

În paralel, a activat și ca profesoară de fizică și chimie la Școala de fete „Pitar Moș” și la Școala de electricieni și mecanici din București, condusă de fratele ei Dimitrie.

A refuzat pensia!

A intrat „în folclor” cu faptul că a renunțat la pensie, preferând să muncească până la vârsta de 75 de ani (în anul 1963).

„Era o femeie fantastică. Un fel de locomotivă care trăgea totul după ea, după principiul că nu se poate să nu se poată. Cred că ar fi fost genială în orice domeniu, dacă și-ar fi dorit”, ne-a mărturisit venerabilul profesor Iuliu Popovici, care i-a fost elev Școala de Electricieni și Mecanici din București. A fost prima femeie membră AGIR și prima româncă membră a Asociației Internaționale a Femeilor Universitare, în cadrul căreia a adus o contribuție esențială privind cunoașterea activității femeilor din țara noastră.

La inițiativa Confederației Naționale a Femeilor din România, în 1997, a fost instituit „Premiul Elisa Leonida-Zamfirescu”, care se acordă pentru merite în domeniul științei și tehnicii unor personalități feminine.

Din 1993, strada din București pe care a locuit îi poartă numele. Există și la Galați (în apropierea Drumului de Centură) o stradă cu numele Elisei Leonida Zamfirescu, însă situația este cumva cinică, dacă ne gândim la cariera ilustră a gălățencei: strada seamănă cu o uliță, fiind doar parțial asfaltată și lipsită de utilități publice pe mai bine de o treime din lungimea ei.